

21 GEAR OG VIN I ARDÈCHE

I NOVEMBER 2008 BESØGTE VI DET FRANSKE DEPARTEMENT ARDÈCHE OG SKREV OM SPA OG KASTANJER I REJS 03/2009. AUGUST 2009 BRAGTE NYE OPLEVELSER I ARDÈCHE. DENNE GANG I VINENS VERDEN OG PÅ CYKEL LANGS FLODEN EYRIEUX.

TEKST OG FOTO: BENTE COLBERG, LENE WÅRSØE ERIKSEN, HENRIK KNUDSEN OG SØREN MILHOLT

Eyrieux-floden har sit udspring i Massif Central og løber 83 kilometer ved egen kraft, inden den løber ud i mægtige Rhône. Den første strækning er landskabet omkring floden, der er domineret af gamle vulkanske klippeformationer og græsgange for kvæg og får. I den midterste del, helt ned til Saint Sauveur de Montagut, udvikler floden sig til en rivende strøm - en kraft, man tidligere udnyttede til silkemøller og nu bruger til små hydroelektriske anlæg og til alskens vandsport. Til sidst flader landskabet ud, og Eyrieux løber stille og roligt gennem landbrugsområder med specielt mange frugtplantager og vinmarker, inden den opsluges af Rhône lige syd for Valence.

Eyrieux dalen er et charmerende hjørne af Ardèche. Måske ikke helt så spektakulært som Ardèche-flodens løb gennem Gorges de l'Ardèche (og den berømte naturbro Pont d'Arc). Til gengæld har Eyrieux ikke tilnærmelsesvis den samme enorme strøm af turister, man møder omkring 60 kilometer længere mod syd. Området er ideelt til kortere eller længere udflugter på cykel, og det uden at man behøver at være på Tour de France niveau, hverken konditions- eller udstyrmæssigt.

TOUR D' EYRIEUX

Vores smagsprøve på mulighederne var

en 25 kilometer cykлетape (en såkaldt voie verte - grøn rute) langs floden fra Saint Sauveur de Montagut til Saint Laurent du Pape længere nede ad floden. Ruten er reserveret for cyklister og vandrere. Ingen motoriseret trafik. Ruten er for det meste på grussti, nærmest "lagt på en hyld" langs floden. Ganske naturligt, idet den på lange strækninger er anlagt på et tidligere jernbanespor, der blev nedlagt i 1968 af mangel på kunder, og nu er til glæde for det motionerende folk. Floden er aldrig langt væk fra hverken syns- eller høresanser, omend det var så som så med vandmængderne i august 2009.

GEDERNE BESTEMMER

Kombinationen flod og jernbane er ensbetydende med en vis form for nivellering, og vi skulle da heller ikke forcere strabadserende bjergstigninger på noget tidspunkt. Alle 25 kilometer gik stort set ligeud eller let ned ad bakke, og turen kan sikkert gøres på halvanden til to timer uden de mange stop, vi gjorde for at beundre udsigterne. Vejret var pragtfuldt. 27-28 graders varme og ikke en sky på himlen. Vi mødte kun få andre mennesker på vores vej. Til gengæld måtte vi overgive os til en stor flok geder - mere end 120 - og acceptere deres totale mangel på respekt for det cyklende folk. Brægende og småfjertende af vellyst var de på vej til græs og havde så sandelig ikke til sinds

hverken at give plads eller lade sig forstyrre i den målrettede gang mod dagens måltid.

ALDRIG OM MANDAGEN

I de gode gamle dage var en jernbanestrækning lig med stationer undervejs. Stationer var lig med byer eller landsbyer, som igen var lig med liv og mennesker og muligheden for at få en forfriskning eller et lille let måltid mad. Således også på vores rute. Adskillige små byer. Adskillige små listige steder. Du skal blot vælge dagen med omhu. Mandag er næsten alt lukket og slukket i det meste af Frankrig.

Og som salige Egon Olsen skal du også tilrettelægge og time din tur. Kun få steder åbner før klokken 11 om formiddagen, og vil du gerne spise frokost undervejs, så sørg for at være rette sted mellem 12.30 og 14. Ellers må du bare tænke dig til de Moules Frites til €10 eller de Cuisses de Grenouilles (frøllår) til €12, vi så på menukortet på den lille kro Le Siecle i udkanten af Les Ollières klokken 11.30. Kroen var dog leveringsdygtig i kolde drikke.

ØL PÅ CAMPINGPLADSEN

Flere af de gamle stationsbygninger lever stadig. Vi havde ladet os fortælle, at nogle af dem er smukt istandsat og nogle sågar indrettet som små udskækningssteder. Meget muligt. Fine så de ud, men lukkede

VINENS VERDEN

Byen Tournon-sur-Rhône er hovedbyen i det, der i vinkredse kendes som den Nordlige Rhône-dal. Den Nordlige Rhône-dal tager sin begyndelse umiddelbart syd for byen Vienne, 50 kilometer nord for Tour-

non. Kører man mod syd fra Vienne ad vej N86 langs Rhônes vestlige bredder, ser man faktisk ikke andet end stejle skrænter med vinmarker ud af bilruderne til højre. Og det hele vejen til Valence 70 kilometer længere mod syd. Først er det de fremragende appellationer Côte Rôtie, Condrieu og Château Grillet, derefter Saint Joseph, Cornas og Saint-Peray.

Umiddelbart over for Tournon, på Rhônes østlige bredder og i departementet Drôme, ligger den noget mindre by Tain l'Hermitage. Hjemsted for appellationerne Crozes-Hermitage og storebroder Hermitage. Begge udelukkende lavet på Syrah-druer og sidstnævnte dyrket på områdets mest berømte vinmarker, anlagt på terrasser op ad de stejle skråninger på Hermitage bjerget. Her er de høje støttemure forsynet med kæmpemæssige navne på de store vinhuse M. Chaptoutier og Paul Jaboulet Ainé. På toppen af granitmassivet ligger det lille kapel, der har givet navn til Jaboulets mest kendte rødvin, Hermitage La Chapelle. Hvis man orker det, kan man bestige bjerget til fods. Det er dog også muligt i bil.

SAINT-JOSEPH

Hermitage-vinene ligger i den allerøverste ende af vin-skalaens aristokrati, også prismæssigt. De er MEGGET dyre. Vi valgte derfor at køre syv kilometer mod syd og besøge en producent med lidt mere tilgængelige vine og priser.

Saint-Joseph distriktet strækker sig fra Chavanay i nord til Guilherand i syd. Den røde Saint-Joseph vin laves på den ofte tanninrige og farvestærke Syrah, mens den i Danmark sjældent sete, aromatiske og fyldige hvide, laves på druerne Marsanne og Roussanne. I de bedste røde finder man mørke bær, sort peber, røget bacon og en dejlig friskhed. De fleste kan drikkes relativt unge. Bedst mellem tre og fem år i modsætning de store vine fra Hermitage, Cornas og Côte Rôtie, som virkelig skal have nogle år på langs, før de udfolder hele palletten.

SUPERTRADITIONALISTEN OG MÅNEKALENDEREN

Domaine Pierre Gonon ligger i Saint-Joseph appellationens hjerte, i den grå og

uanselige landsby Mauves på adressen Avenue Ozier 34 (hovedgaden). Domainet drives af brødrene Jean og Pierre Gonon, begge omkring 40 år, og de har sammen bragt domainet op blandt de allerbedste i appellationen.

Produktionen på domainets 10 hektar vinmarker er meget beskedent. Omkring 35-40.000 flasker i gode år. Størstedelen til eksport. Man kan normalt ikke købe vin direkte på domainet, men det kan lade sig gøre efter aftale. Gonon producerer kun to vine. Cirka 5.000 flasker hvid Saint-Joseph. Resten er rød. Begge i den klassiske og supertraditionelle stil. I marken arbejdes efter biodynamiske Rudolph Steiner principper. Man benytter månekalenderen, som dikterer en række tiltag både i kælderen og mark – som for eksempel hvornår der skal beskæres, sættes nye planter, høstes, omstikkes, tappes på flaske osv.

NY EG BANDLYST

Man benytter stadig den gamle fodstampning af druerne. To gange om dagen i løbet af massegæringsens første uge hopper både Jean og Pierre op i de 2,5 meter høje åbne trækar indeholdende små 8.000 liter most. Med kun hovedet oppe over karrets kant, hvad der er livsvigtigt, tramper de rundt i godt og vel en time. En ikke ufarlig proces på grund af det store udslip af kuldioxid under gæringsprocessen. Der skal virkelig udvises forsigtighed.

Hvert år omkommer, fortæller Pierre, 1-2 vinarbejdere under denne proces på grund af iltmangel = nærmere betegnet kvælning. På spørgsmålet: "Hvorfor udsætte sig selv for dette?", svarer Pierre, at maskinel betjening er for brutalt for druerne og ødelæggende for frugtkarakteren i vinen. Brug af små nye egefade til lagring af vinen er derfor selvfølgelig også bandlyst. "Det slører frugtkarakteren i vinen", siger den beskedne og altid meget venlige og smilende Pierre Gonon.

Den hvide Saint-Joseph, Les Oliviers, 2008 lavet på Marsanne (80 procent) og Roussanne (20 procent) smagt fra fad er både gæret og lagret på ældre 500 liter fade. De såkaldte demi-muids. Vinen er smukt gylden, meget aromatisk med abrikos, blomst og honning i næsen og i munden flot fyldig, næsten cremet med citrus og mineraler og et godt lille syrebid. Prøv til "feuilleton de morilles". Uhm. Ellers til kalvefriskasse, krydrede retter eller sandart.

Husets røde Saint-Joseph, 2007 – smagt i den 170 år gamle, mørke og fugtige tønde-hvelvede kælder - lover rigtig godt.

Pierre Gonon og et af trækarrene.

Smuk mørkrød farve og alle Syrah-druens kendetegn. Kirsebærfrugt, noget let røget og peber og en flot balance mellem frugt, syre og tannin. Fyldig. Befriende ren i smagen, hvor saft og frugt dominerer. Ikke en moderne "blockbuster" med vaniljesødme og fadpræg, men en vin med rankhed og respekt for drueudgangspunktet. Dansk importør er CH VIN – se mere på www.chvin.dk

CORNAS

Få kilometer syd for Mauves – på samme side af floden – ligger den lille appellation Cornas med de sydøstvendte skråninger lige over landsbyen. Terrasseanlagt og nærmest formet som et amfiteater. Her er det udelukkende druen Syrah, man møder. Og kun rødvin. Dog i en noget dyrere, mere kraftfuld og tålmodighedskrævende udgave

end i Saint Joseph. Landsbyen Cornas - med sine tilskoddede huse – er grå og utilnærmelig, men er du vinfreak, er det et sandt eldorado at besøge og gå rundt i. Inden for en radius af en kilometer har du mindst 10 Cornasproducenter samlet. Domainerne Alain Voge, Auguste Clape, Coulet og Baltazar omkring hovedgaden Grande Rue hører til de bedste.

Privas.

var de alle - undtagen den allersidste vi kom til, før cyklerne skulle afleveres. Den gamle kære smukke stationsbygning i St. Fortunat, nu reception på den lokale campingplads, og med en bikiniklædt Madame la Patronne, der velvilligt solgte os kolde øller. Vive la France!

DEPOTERNE FYLDES OP

Tag mad med hjemmefra. Der er plads nok i cykeltaskerne. Eller lev og lær. Vore cykler blev, som aftalt, afleveret i Saint Laurent du Pape hos Madame Eléna Noverraz på hendes såkaldte guesthouse Chez Mamtos. Klokkeren var 14.30. Ingen madame. Ikke en sjæl, masser af borde og stole udenfor, men alt hermetisk lukket. Den aftalte taxa kom heldigvis til tiden og fragtede de hungrende passagerer tilbage til udgangspunktet og vores bil i Saint Saver de Montagut.

På Grand Rue, lige rundt om hjørnet fra borgmesterkontoret og lige før vej D120 krydser Eyrieux floden, ligger Hotel de la Poste, der inkluderer en velsignet udendørs restaurant. Ejerne Michel og Sylvie er leveringsdyg-

tige i alt det bedste i fransk bistro, med store portioner og yderst rimelige priser. Og skulle din vej falde forbi, så er der åbent hele året, hele dagen – og også om mandagen.

Har du brug for flere kulhydrater, så kig indenfor hos Café Pizza Les Marronniers lige overfor og snup en vaffel og et par kugler af en af de mange forskellige lækre og syndige is fra Terre Adélice. Det er en lokal producent lidt længere nede ad vejen og kendt viden om i Ardèche.

21 GEAR

Vi havde allieret os med det lokale cykeludflugts- og udleje-bureau Agence Safran. Vi havde forinden gjort opmærksom på, at vi hverken skulle kæmpe om gule, grønne eller gule trøjer – og slet ikke om hvide ungdomstrøjer. Cyklerne var solide, med fjedrende forgafler, brede dæk, cykeltasker overalt og i flere størrelser - og yderst velfungerende Shimano-gear med tre klinger foran og en 7-krans bagpå = 21 reguleringmuligheder for benmusklerne. Detaljeret rutekort og

rutebeskrivelse fulgte selvfølgelig med, og det samme gjorde pumpe og lappetrejer.

Agence Safran er specialister i vandre- og cykelture af kortere eller længere varighed, også ture på både otte og 10 dage med overnatning og bagagetransport. Og ikke bare i Ardèche, men også i de omkringliggende departementer. Læs mere på www.safran-tours.com. Flere af Safrans ture kan købes i Danmark hos Merlot Tours – se detaljer og programmer og priser på www.merlot.dk

HOVEDSTADEN PRIVAS

Privas ligger omkring 15 kilometer vest for A7-E15 afkørsel nr. 16 og er hovedbyen i Ardèche. Der bor omkring 10.000 mennesker. Byen har ikke så forfærdelig meget at byde på rent oplevelses- og sightseeingmæssigt, men en slentretur i den ældre bydel vest for rådhuspladsen kan anbefales. På Place de la République er der flere små caféer.

Vi boede på Hotel-restaurant La Chaumette Porte des Suds i Avenue du Vanel. Et nydeligt trestjernet hotel i et stille kvarter i byens nordlige del, men mindre end fem minutters gang fra centrum. Værelserne er rummelige, gæsterne i den modne alder, svømmepølen indbydende og vidunderlig fri for skrigende unger. Indendørs restaurant med nydelig udendørs overdækket afdeling og adskillige menuer at vælge imellem. Se mere på www.hotelchaumette.fr

Privas er et glimrende udgangspunkt for udflugter i alle retninger, for eksempel hvis man skal på cykeltur fra Saint Saver de Montagut, som ligger 20 kilometer mod nord ad vej D2, som man fanger næsten lige uden for hotellet. Kør ad Boulevard de la Chaumette og følg skiltene mod Les Ollières.

TOURNON

Tournon er en pittoresk by, der nok er mest kendt for sin nærhed til Hermitage, men også for Pont Grand, stenbroen over Rhônes biflod Doux med næsten 18 meter høje bro-piller og en spændvidde på omkring 50 meter. Broen blev bygget mellem 1379 og 1583 og er stadig en af de største af sin slags bygget før år 1600. Kendt er også slottet fra det 12. århundrede. Snyd ikke dig selv for en promenade langs floden ad Quai Marc Seguin for fødderne af slottet. Flotte kig mod Hermitage og omkring 500 meter med livlige og særdeles velbesøgte caféer, restauranter og udsænkingssteder af enhver art. Vi faldt for denne lokale vinekspert, som med sigende fagter og mimik gav udtryk for kvaliteten af indholdet i ofte skiftende glas ved nabobordet.

HOTEL MED GADESTEMNING

Hotel Les Azalées ligger i Avenue de la Gare i Tournon, en sidegade til N86, små 200 meter før man kommer til Rhône-floden fra Mauves i syd. Som adressen antyder, er der ikke langt til jernbanestationen. Ganske rigtigt. Faktisk kun et stenkast, men vi fik en god nats søvn uden at blive forstyrret af et eneste tog. Hotellet har små 40 værelser, alle med aircondition og priser fra €55-75 afhængig af årstid. Måltider kan indtages indendørs i aircondition, alternativt på terrassen mod den indvendige gårdsplads, som også bruges som (en meget snæver og trang) parkeringsplads. Eller man kan vælge et bord i gadeplan ude på fortovet og følge med i det lokale liv. www.hotel-azalees.com

Tournon.

Rhône Côté Sud

FAKTA

Rhône Côté Sud er et fælles markedsføringsfremstød i Danmark af Ardèche, Drôme, Vaucluse og Gard, de fire departementer, der ligger syd for Lyon og henholdsvis øst og vest for Autoroute du Soleil (A7-E15), danskernes foretrukne hovedvej til den franske Middelhavskyst. På hjemmesiden www.provence-rejser.dk bugner det med fakta, råd og vink til oplevelser i hele området samt links til seværdigheder, restauranter og overnatningsmuligheder

Departementet Ardèche er med sine 5.530 kvadratkilometer lidt mindre end Sjælland, men har til gengæld kun 290.000 indbyggere, så der er plads nok at boltre sig på. Ardèche ligger vest for Rhône-floden i regionen Rhône-Alpes omkring floden Ardèche (biflod til Rhône) og omfatter en del af det midtfranske højlands øst-skråning og lidt af Rhône dalen.

Vi fløj med Transavia nonstop fra København til Montpellier, og i lejet bil tager det henholdsvis lidt under og lidt over to timer at køre de 190 og 220 kilometer til henholdsvis Privas eller Tournon. Se flytider og priser på www.transavia.com.

Kører man selv, kommer man langt rent orienteringsmæssigt med et af de nye grønne Michelin-kort, dem der før var gule, i skalaen 1:200.000 (1 cm = 2 km). Køb en opdateret version på en lokal benzinstation efter ankomst til Frankrig.

Skal man vandre eller cykle, eller vil man kunne se flere detaljer, kan man med fordel investere i den blå serie fra IGN (Institut Géographique National). De er i målestik 1:25.000 (1 cm = 250 meter) og fås boghandlere og i mange kiosker.

Mere om Ardèche på hjemmesiden www.ardeche-guide.com eller Det Franske Turistkontor. www.franceguide.com

